

INFORMÁCIÓS ADATLAP

**a fogyasztóknál elhelyezett cseppfolyósított
szénhidrogéngázt (PB / LPG) tároló tartályok
felülvizsgálatainak jogi szabályozásáról**

összeállította az
Ön tartályvizsgálója

M T D L
Magyar Tartály Diagnosztikai Laboratórium Kft.

H – 2030 ÉRD
Rákóczi Ferenc u. 83-85.

Tel: 06 23 369 163
Mobil: 06 30 455 3505
Mail: info@mtdl.hu
Net: www.mtdl.hu

2013/02 Kiadás

1. Fogyasztóknál elhelyezett PB-gáztartályok

A fogyasztóknál elhelyezett PB-gáztartályok jogi szabályozását a bányafelügyelet hatáskörébe tartozó egyes nyomástartó berendezések hatósági felügyeletéről szóló 23/2006. (II.3.) Korm. rendelet és az azt módosító 273/2009. (XII.3.) Korm. rendelet határozza meg, valamint a végrehajtásához szükséges műszaki követelményeit a rendelet és a Nyomástartó Berendezések Műszaki Biztonsági Szabályzata írja elő.

A nyomástartó berendezések és rendszerek biztonsági követelményeiről és megfelelésig tanúsításáról szóló 9/2001. (IV.5) GM rendelet szerint a fogyasztóknál elhelyezett PB-gáztartálynak minősül az a nyomástartó berendezés, amely a rendelet, vagy ennek hatályba lépése előtt a gyártási engedély követelményeit kielégítette és nem tekinthető gázpalacknak, gázhordónak, vagy nyomástartó berendezésnek minősülő technológiai csővezetéknek. A tartályban a cseppfolyósított pégégáz környezeti hőmérsékleten, túlnyomás alatt van.

A vizsgáló szervezetekre vonatkozó követelményeket a 23/2006.(II.3.) Korm. rendelethez tartozó 4.sz. melléklet határozza meg, míg a vizsgáló szakemberre vagy felügyeleti személyre a rendelet 4.§ rendelkezései vonatkoznak.

Az időszakos felülvizsgálatot vizsgáló szervezet, vagy nyomástartó berendezést vizsgáló szakértő, illetve felügyeleti személy végezheti.

→ **23/2006. (II.3.) Korm. rendelet 16. § (3)**

1.1. Első időszakos felülvizsgálat

A berendezések első időszakos felülvizsgálatát a létesítési engedélyben rögzített időpontig kell elvégezni. A további időszakos vizsgálatok időpontját a felülvizsgálat eredménye, az üzemeltetés, a tárolt közeg tulajdonságai és egyéb, a biztonságot befolyásoló körülmények figyelembevételével kell meghatározni.

→ **273/2009. (XII.3.) Korm. rendelet 13. § (2)**

1.2. Időszakos vizsgálatok és ellenőrzések

Ellenőrzéssel kell megállapítani, hogy a tartály az időszakos felülvizsgálat időpontjában, rendeltetésszerű állapotban van-e és feltételezhető-e, hogy a következő időszakos ellenőrzésig – a tervezett üzemmód mellett – ez az állapot nem változik a biztonságot veszélyeztető mértékben.

Az időszakos ellenőrzések műszaki tartalma a vizsgálati tervben van meghatározva. A vizsgálati terv tartalmazza az időszakos ellenőrzés elvégzéséhez szükséges előkészületeket (pl. a földtakarás, a szigetelés, bevonatok és hasonlók eltávolítása szükséges-e, és milyen mértékben).

→ **23/2006. (II.3.) Korm. rendelet 16. § (1)**

A nyomástartó berendezéseket időszakos felülvizsgálat alá kell vonni. Minden esetben a vizsgálat tárgyát kell képezze:

- a korróziós állapot, a korrózió elleni védelem vizsgálata,
- a falvastagság vizsgálata méréssel,
- a telepítési hely (alapozás, biztonsági övezet, megközelítési út) komplett vizsgálata,
- a túlnyomás elleni védelem megléte és működő képessége,
- az alátámasztások állapotának megítélése (a csövezetékre gyakorolt esetleges korróziós és egyéb hatása),
- a kötések, hegesztések, csatlakozások állapotának vizsgálata,
- a műszerek, szerelvények működőképességének, állapotának vizsgálata.

Az időszakos vizsgálat figyelembe veszi a használatbavételi engedélyt a csatolt dokumentumaival együtt, valamint az előzetesen elvégzett vizsgálatok bizonylatait.

1.2.1. Időszakos vizsgálatokra vonatkozó ciklusidők meghatározása

A ciklusidő a nyomástartó berendezés két egymást követő időszakos ellenőrzése, vizsgálata közötti, évben meghatározott időtartama.

A cseppfolyós propán-bután gázok és elegyeik tartályainak időszakos vizsgálatai:

<i>Üzemeltetői ellenőrzés:</i>	<i>legalább 1 évenként</i>
<i>Külső szerkezeti vizsgálat:</i>	<i>legalább 5 évenként</i>
<i>Külső – Belső szerkezeti vizsgálat és szilárdsági nyomáspróba:</i>	<i>legalább 10 évenként</i>

A belső szerkezeti vizsgálat és szilárdsági nyomáspróba helyettesíthető megbontás nélküli, egyéb vizsgálati módszerekkel is, pl. a műszeresen végzett akusztikus - emissziós vizsgálattal.

→ **23/2006. (II.3.) Korm. rendelet 16. § (2)**

→ **23/2006. (II.3.) Korm. rendelet és NyBMBSz Műszaki Követelmények (13.2.)**

1.2.2. Vizsgálatok dokumentálása és bejelentése

A vizsgálatról készült dokumentum tartalmazza a legközelebbi felülvizsgálat időpontját, illetve hogy a nyomástartó berendezés újabb vizsgálat nélkül milyen esetlegesen megváltozott jellemzőkkel, milyen egyéb feltételekkel üzemeltethető.

Az időszakos vizsgálat dokumentumait a propán-bután gáztartályok esetében a **gázforgalmazónál** a berendezés végleges leállításaig (selejtezéséig) meg kell őrizni.

→ **23/2006. (II.3.) Korm. rendelet 16. § (6)**

Az időszakos vizsgálat elvégzését a bányakapitányságnak be kell jelenteni. Rendelet szerint a bejelentésről az adott év december 31-éig a **gázforgalmazó** köteles gondoskodni.

A hatósági adatszolgáltatás érdekében a saját tulajdonban üzemeltetett propán-bután gáztartályok üzemeltetői az időszakos vizsgálatok dokumentumainak egy példányát a gázforgalmazó részére kell megküldjék.

→ **23/2006. (II.3.) Korm. rendelet 16. § (5)**

1.2.3. PB-tartályok ellenőrzése és vizsgálata

Üzemeltetői ellenőrzés műszaki tartalma:

- Szemrevételezéses vizsgálat
- Tartály és szerelvényeinek tömörség vizsgálata
- Biztonsági szelep ellenőrzése

Külső szerkezeti vizsgálat műszaki tartalma:

- Korróziós állapot, korrózió elleni védelem vizsgálata
- Üzembe helyezés szerinti állapot vizsgálata
- Alapozás és alátámasztások vizsgálata
- A tartály külső megfelelőségének az ellenőrzése
- Biztonsági szelep működési próbája és beállítása
- Tartály és szerelvényeinek tömörség vizsgálata
- Ultrahangos falvastagság vizsgálat
- Adatok és kísérő dokumentumainak vizsgálata

Akusztikus-emissziós (AE) integritás vizsgálat:

Az akusztikus emissziós integritás vizsgálat a nyomástartó edények teljes térfogatában lehetőséget biztosít a szerkezeti hibák érzékelésére, amelyek akusztikusan aktív és intenzív forrásokat tartalmaznak, meghatározhatóak olyan a terhelés által gerjesztett tágulós hang emissziók, amelyek akár egy kritikus repedés kialakulásának az eredménye is lehet, ugyanakkor lehetőséget biztosít a tartályban fellépő turbulens szivárgások érzékelésére.

A nyomáspróbával összekötött akusztikus emissziós műszeres vizsgálatok lehetőséget biztosítanak a valós időben történő kiértékelésre és az esetleges azonnali beavatkozásra, valamint a vizsgálatok utólagos reprodukálására, kiértékelésére és a tartályok szerkezeteinek minősítésére.

Aktív hibákra utaló akusztikus jeleket a szerkezet csak egy bizonyos terhelési szint elérésével bocsát ki, mely akusztikus jelek érzékelhetőek, megfelelő számú vizsgáló fejekkel lokalizálhatóak és a hibajelek minősíthetőek. A vizsgálati módszer egy dinamikus eljárás, mely terhelés hatására vizsgálja a tartályokban rejlő szerkezeti- és anyaghibákat.

A vizsgálatokat szabályzó szabványok és irányelvek mellett a vizsgálatok lefolytatására és kiértékelésére vonatkozó vizsgálati utasítások:

- **MTDL VU 01.12 Vizsgálati Utasítás** PB Tárolótartályok akusztikus emissziós vizsgálata 13 m³-ig
- **MTDL VU 02.12 Vizsgálati Utasítás** PB Tárolótartályok akusztikus emissziós vizsgálata 13 m³-felett
- **MTDL VU 02.12 Vizsgálati Utasítás** A fogyasztóknál elhelyezett cseppfolyós propán-bután nyomástartó berendezések időszakos felülvizsgálata.

2. PB-gáz csatlakozóvezetékek

2.1. Általános

A PB-gáz csatlakozóvezetékek nem tartoznak a nyomástartó berendezések műszaki biztonsági szabályzata alá. A gázcsatlakozó vezetékekre és fogyasztói berendezésekre vonatkozó műszaki biztonsági előírásokra a 11/2004. (II.13.) GKM rendelet vonatkozik és a hatósági felügyeletet első fokon a fővárosi és megyei kormányhivatal mérésügyi és műszaki biztonsági hatósága, másodfokon a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal látja el.

→ 11/2004. (II.13.) GKM rendelet

A rendelet szabályozási körébe tartoznak az éghető gázok vezetéken történő szolgáltatásában alkalmazott csatlakozóvezetékek és fogyasztói berendezések, valamint ezek tulajdonosi, használói, illetve üzemeltetői.

A rendelet vonatkozásában **csatlakozóvezetékeknek** számít a tartályos PB-gáztartály folyadék- és/vagy gázfázisú elvételi csonkjának elzáró szerelvényétől induló, és a gázmérő főcsapig, vagy – gázmérő hiányában – a felhasználói berendezés épületének külsőfali elzárójáig – fogyasztói főcsapjáig tartó gázvezeték szakasz valamennyi tartozékával együtt.

Fogyasztói vezetékeknek számít az a vezetékszakasz tartozékaival együtt, amely a gázmérőtől – ennek hiányában a fogyasztói főcsaptól – a gázfogyasztó készülékig terjed, és körvezetéknek nem alakítható ki.

→ GMBSZ 2012

2.2 Időszakos ellenőrzések

A hatóság a műszaki-biztonsági felügyelet keretében a rendelet szabályozási körébe tartozó területen hatósági ellenőrzést évente köteles elvégezni. A hatóság a háztartási és kommunális fogyasztó csatlakozóvezetékét és a fogyasztói berendezés létesítését és használatát az elosztói engedélyes bevonásával ellenőrizheti.

→ 11/2004. (II.13.) GKM rendelet 9. § (2)(3)

A csatlakozóvezetékek és tartozékaik időszakos vizsgálatát a rendelet és a műszaki biztonsági szabályzat nem szabályozza, így a nyomásszabályzók és biztonsági lefúvatók vizsgálati és működéspróbái is kimaradtak az ellenőrzési előírásokból. A nyomásszabályzók és biztonsági lefúvatók meghibásodása éppen ezért nagy kockázatot jelent a fogyasztókra és az üzemeltetett berendezésekre nézve.

3. Villámvédelmi vizsgálatok

A PB-gáztartályok villámvédelmét és sztatikus feltöltődés elleni védelmét a vonatkozó 2/2002. (I.23.) BM rendelet 3. sz. melléklet III. fejezete (villámvédelem) szerint kell kialakítani, illetve sztatikus feltöltődés elleni védelemmel kell ellátni. A vonatkozó rendelet az „A” tűzveszélyességi osztályba tartozó létesítményekben legalább 3 évenkénti villámvédelmi felülvizsgálatot ír elő.

→ 2/2002. (I.23.) BM rendelet 3. melléklet III. fejezet 2.2

4. Tűzvédelmi követelmények

A PB-tartályok biztonsági övezeten belüli környezete az Országos Tűzvédelmi Szabályzat előírásai szerint „A” tűzveszélyességi osztályba sorolt, fokozottan tűz- és robbanásveszélyes térnek minősül. Ennek értelmében a tartályon, illetve amennyiben az kerítéssel határolt, a kerítésen, jól látható módon kell elhelyezni a töltet megnevezését, illetve a figyelmeztető jelzést a „**Fokozottan tűz- és robbanásveszély. Nyílt láng használata és a dohányzás Tilos**” felirattal.

A tartály biztonsági övezeten belül előírt tűzoltó készülékek darabszáma és típusa:

Porral oltó készülékek darabszáma és oltóteljesítménye		
Tartály összterfogata $V < 5 \text{ m}^3$	6 kg 13A 89B	12 kg 34A 183B
	2 darab	1 darab

A tűzoltó készülékek ellenőrzése és karbantartása tűzvédelmi szakvizsgálóhoz kötött tevékenység. A tűzoltó készülékeknek – típustól függően – félévente (MSZ 1040 szabvány szerinti hagyományos készülékeknél), illetve évente (MSZ EN 3 szabvány szerinti készülékeknél) alapkarbantartáson (ellenőrzésen) kell átesniük. Ötévente közép- és tízévente teljeskörű (nyomáspróba) karbantartást kell elvégeztetni, vagy minden használatot követően egy OKF által engedélyezett szakműhelyben.

→ 28/2011. (IX.6.) BM rendelet

MTDL
Magyar Tartály Diagnosztikai Laboratórium Kft.

H – 2030 Érd
Rákóczi Ferenc u. 83-85.

Tel.: 06 23 369 163
Mobil: 06 30 455 3505
Mail: info@mtdl.hu
Net: www.mtdl.hu